

عنوان مقاله

بررسی تطبیقی چند نظریه و تکنیک روانشناسی با قرآن و سیره اهل بیت (سبک زندگی بهتر)

نویسندگان

فاطمه غیائی راد - کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث
حسین ملایی - کارشناسی ارشد تاریخ و تمدن ملل اسلامی

مقدمه

یافته ها و نتایج

در مقالات و پژوهش هایی که بررسی کردیم به این نتیجه رسیدیم که علم روانشناسی به ابعاد مسئله پرداخته است و در نهایت راه حل مخصوص خود را ارائه می دهد ولی به مشکلی که با آن مواجه می شویم و خلاء ای را در راه حل ها و تئوری ها مشاهده می کنیم و آن خلاء معنوی است .

اساسا دلیل تغییر در نگرش های نظریه پردازان روانشناسی توجه نکردن به تمام ابعاد موضوع مورد مطالعه شان است و با دانستن این نکته که خالق از تمام جهات مخلوق آگاهی دارد ، پس دستور العمل کامل تر و راه حل سریعتر و جامعتر پیش روی مخلوق قرار می دهد.

اگر شناخته ها و ناشناخته های علم روانشناسی را به قرآن عرضه کنیم می توانیم با سرعت چند برابر به نتایج و نظریات روانشناسی دست یابیم.

پس اگر در راه حل ها و تئوری ها روانشناسی معنویت اسلامی را اضافه کنیم قطعا سبک زندگی کاملی را خواهیم داشت.

درست است که روانشناسی در تمام زوایای زندگی بشری حضور یافته است به گونه ای که انسان از هیچ کدام بی نیاز نیست. ولی باید توجه داشت که در سلسله مراتب تکاملی موجودات، هر قدر بالاتر برویم، پیچیدگی و در نتیجه پیش بینی ناپذیری ها، بیشتر می شود، بعد انسانی انسان، و قانون مندی های حاکم بر آن، با دیگر موجودات جهان هستی ، قابل مقایسه نخواهد بود، از همین روی باید توجه داشت که روانشناسی محصول دست بشر است که به عنوان يك علم تجربی ، فضایی بسیار محدودی را پیش پای خود قرار داده است، در حالیکه دین تبیین و تنظیم سبک زندگی انسان ها را رسالت خود می داند و برای تصمیم گیری ها و رفتار های ریزو درشت زندگی انسان ، دستور العمل داشته که مستند به خالق بشر ، و دارای اعتبار ویژه ای است، چرا که آفریدگار، به طبیعت و اسرار آفرینش مخلوق خود، دانتر است « أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ » (الملك، 14) آیا آن کسی که موجودات را آفریده از حال آنها آگاه نیست ؟ در حالی که او از اسرار دقیق با خبر، و نسبت به همه چیز عالم است .. (ناصر مکارم شیرازی، سوره ملک 14)

و بدیهی است که اساسی ترین منبع و سند دینی که به اعتقاد مسلمانان حتی کلمات و الفاظش نیز، عین کلمات و الفاظ خداوند متعال هستند که کلام الله می خوانندش، همان قرآن کریم می باشد.

قرآن کریم به منظور دستیابی به خودشناسی و رشد شخصیت و ارتقای نفس انسان به مدارج کمال انسانی، مناسب ترین و بهترین راهی را که بتواند زمینه خوشبختی دنیا و آخرت او را فراهم کند، به وی نشان داده است.

اینکه اساسا علم روانشناسی به تنهایی می تواند پاسخگوی نیاز های بشری باشد ؟ و یا اینکه صرف مراجعه به قرآن و سیره همه افراد جامعه به چگونگی سبک درست زندگی کردن پی می برند از سوالاتی است که در این مقاله به آن پاسخ داده می شود .

روش

در این مقاله مبتنی بر روش گرد آوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای ، تجزیه و تحلیل داده ها ، تطبیق داده ها از متون اسلامی با یافته های نوین روانشناسی ، با ابزار فیش برداری و استفاده از بانک های اطلاعاتی است که بر مبنای روش شناسی در قرآن و سیره و روان شناسی صورت گرفته و از روش توصیفی و تحلیلی برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بهره گرفته شده است .
نگارندگان در ابتدا با مطالعه دقیق منابع اسلامی مرتبط با قرآن و سیره ، تمامی مواردی را که ممکن بود با موضوع تحقیق در ارتباط باشد استخراج و فیش برداری نموده و از سوی دیگر با مطالعه کتب مقالات و نشریاتی که در مباحث روانشناسی موجود بود به تدوین این مقاله پرداخته اند .

منابع

قرآن کریم 1- نهج-البلاغه، ترجمه محمد دشتی 2-تفسیر نمونه ، ناصر مکارم شیرازی 3-نجاتی ، جاتی، محمد عثمان، قرآن و روان شناسی 4- طوسی، محمد بن حسن 5-طبرسی، ابوعلی-الفضل. مجمع البیان 6- آمدی، عبدالوحد غررالحکم و دررالکلم 7- طباطبایی، سید محمد حسین. المیزان فی تفسیر القرآن 8- مکارم شیرازی، ناصر. تفسیر نور 9- کلینی، محمد بن یعقوب (بی تا)، اصول کافی 10- مجلسی، محمدباقر. بحارالانوار 11-مطهری، مرتضی . انسان کامل، 12-کلبانی، محمد و کریمی، محمدرضا. منابع انگیزش اخلاقی با رویکرد تطبیقی بین دیدگاه علامه طباطبایی و مزلو. 13- مزلو، ابراهام. . روانشناسی شخصیت سالم 14-شیروانی، علی. نهج البلاغه 15- مصباح یزدی، محمد تقی. شرح بزرگترین خطبه نهج-البلاغه 16- حسنی، علیرضا. توبه از دیدگاه قرآن و احادیث 17- رجالی تهرانی، علیرضا. مجلس گناه فراموش-خانه ایمان 18- سبحانی، جعفر. تفسیر سوره فرقان 19- جوادی آملی، محسن. حکمت عبادات، 20- نیک خو، مهدی. گلبرگ زندگی 21- شریفی خوانساری، محمدرضا. حقوق فرزند بر والدین از نگاه اسلام 22- یونگ، کارل-گوستاو. . روانشناسی دین 23- احمدی، علی اصغر، روانشناسی شخصیت از دیدگاه اسلامی 24- احمدی، علی اصغر، محمدنقی فراهانی، روانشناسی عمومی 25- ایزوتسو، توشی هیکو، ساختمان معنایی مفاهیم اخلاقی - دینی در قرآن 26- دبلیو ساتراک، جان، زمینه روانشناسی ساتراک 27- سالاری فر، محمدرضا، سید مهدی موسوی اصل، محمد دولتخواه و محمدصادق شجاعی، بهداشت روانی با نگرش به منابع اسلامی 28- لازاروس، ریچارد، الشخصية 29- فرامرزی، عبدالرحمان، انواع تیپ های شخصیتی در قرآن 30- جعفری، محمدنقی، در قلمرو معرفت روانشناسی 31- شهید ثانی، بیماری های روانی 32 - ناصر مکارم شیرازی ، خلاق در قرآن 33- حمزه گنجی، روانشناسی عمومی 34- بخشش از دیدگاه روانشناسی و قرآن کریم ، محمدرضا ایمانی فر، جمیله فاطمی ، فاطمه امینی 35- مفهوم شناسی تطبیقی عزت نفس در قرآن و روانشناسی انسان گرا ، روح الله محمد علی نژاد عمران ، پیمان کمانلو

